

Vragen bij de les Boeddhisme VWO 4

Algemeen

1. Hoe hangen de begrippen levensbeschouwing, godsdienst en religie samen?
 - Levensbeschouwing = Kijk op het leven.
 - Godsdienst = Kijk op het leven maar dan met een god.
 - Religie = Kijk op het leven met geloof in het hogere.
 - Alle 3 hebben ze dus een kijk op het leven.
2. Heeft iedereen een levensbeschouwing?
 - Ieder mens heeft een kijk op het leven (ieder mens denkt wel eens na over wat hij of zij belangrijk vindt). □
3. Wat wordt er bedoeld met binnen- en buitenperspectief?
 - **Binnenperspectief** = Informatie geven over het geloof waar je zelf aanhanger van bent.
 - **Buitenperspectief** = Informatie geven over het geloof waar je zelf geen aanhanger van bent.
4. Waar komt het woord religie vandaan?
 - Van religare en relegere
 - **Religare** = Opnieuw een verbinding leggen.
 - **Relegere** = Opnieuw bijeenbrengen.
5. Geef een omschrijving van het begrip transcendentie.
 - **Transcendentie** = Iedere religie is gebaseerd op het hogere. Datgene wat zin en betekenis geeft aan het bestaan.
6. Noem, naast transcendentie, nog zes andere kenmerken van religie, en licht deze kenmerken kort toe.
 - Heilige boeken
 - Boodschapper
 - Rituelen en Symbolen
 - Heilige plaatsen
 - Ethiek
 - Gemeenschap, traditie
 - Continuïteit
7. Kies een religie en laat zien dat je in deze religie de genoemde 7 kenmerken terugvindt.

Christendom

- Transcendentie
 - Het hogere = god
- Heilige boeken
 - De Bijbel
- Boodschapper
 - Jezus
- Rituelen en Symbolen
 - Dopen van een baby
- Heilige plaatsen
 - Jeruzalem, Bethlehem en Nazareth
- Ethiek
 - Niet stelen, liegen en roddelen, de tien geboden

- Gemeenschap, traditie
 - Bijeenkomen in de kerk, de parochie
8. Geef argumenten voor en tegen de stelling: alle mensen zijn religieus.
 - We geloven niet allemaal in een god maar we spreken er wel over met elkaar.
Dus zo zou je kunnen zeggen dat iedereen religieus is.
 9. Geef je mening over de stelling: het boeddhisme bestaat niet, er bestaan alleen boeddhisten.
(eigen mening)
bijvoorbeeld: Ik denk dat het Boeddhisme niet bestaat omdat Boeddha niet als god gezien wilde worden (het is dus geen godsdienst.)
of
Ik vind dat het boeddhisme wel bestaat omdat het aan vrijwel alle kenmerken van een religie voldoet
 10. Noem 2 literaire middelen die bij religies gebruikt worden om bijzonderheid van personen als Boeddha, Mozes, Jezus en Mohammed te benadrukken.
 - Mysterie rond geen man.
 - Betekenis van naam.

Boeddhisme

1. Wanneer leefde Boeddha ongeveer?
 - 560 voor Chr.
2. Wat houden de 4 ontmoetingen in?
Door de 4 ontmoetingen veranderde het leven van de prins Siddharta.
 - Oude man - geen eeuwig leven
 - Zieke - Lichamelijk lijden (ook al ben je jong)
 - Dode - rouwstoet brengt dode naar rivier
 - Bedelmonnik (een sadhoe) leeft in armoede maar straalt geluk uit
 Na de ontmoetingen geeft siddharta zijn prinses leven op en doet afstand van zijn bezittingen. Hij wordt bedelmonnik en veranderd in boeddha.
3. Wat zijn de 3 heilige juwelen?
 - Boeddha: De 'verlichte'
 - Dharma: Leer van Boeddha
 - Sangha: De Boeddhistische gemeenschap
4. Wat houden de 4 heilige waarheden in?
 - Het leven is lijden - we raken gehecht aan deze wereld en dit leven daardoor zijn we bang iets of iemand te verliezen en lijden we.
 - Lijden ontstaat door begeerte - lijden wordt veroorzaakt door begeerte
 - Lijden stopt als begeerte stopt - als je stopt met begeerte zul je ook niet meer lijden
 - Begeerte stopt via het achtvoudige pad

Het achtvoudige pad is ingedeeld in 3 delen namelijk inzicht, oefening en concentratie.

1. Het begint met het *juiste inzicht* namelijk in je lijden bestaan
2. het *juiste besluit* om uit je situatie weg te komen
3. Het *juist spreken*, de taal niet gebruiken om anderen te benadelen of kwetsen
4. het *juist handelen*, geen kwaad meer doen tegenover mens of dier
5. het *juiste levensonderhoud*, een eerlijk en dienstbaar beroep uitoefenen
6. de *juiste inspanning*, om dat wat heilzaam te bevorderen is
7. de *juiste aandacht*, namelijk voor de lijdende wereld om je heen

8. de *juiste concentratie*, op situaties waarin jij van dienst kunt zijn
5. In welke 3 disciplines wordt het achtvoudige pad ingedeeld?
- Inzicht
 - Oefening
 - Concentratie
6. Welke stromingen kent het Boeddhisme?
- Theravada (klein voertuig)/ Hinayana
 - Mahayana (groot voertuig)
 - Vinayana (diamant voertuig)
7. Welke 5 aandachtsoefeningen gelden voor iedere Boeddhist?
- Ze mogen niet stelen
 - Ze mogen niet liegen
 - Ze mogen niet doden (ahimsa)
 - Ze mogen de seksualiteit niet misbruiken
 - Ze mogen geen verdovende middelen gebruiken
8. Noem een aantal aanvullende regels, die voor monniken gelden.
- Ze mogen geen bezit hebben op een paar dingen na.
 - Ze mogen alleen eten voor 12 uur s'middags.
 - Ze mogen geen voorstellingen bijwoorden.
 - Ze moeten dagelijks mediteren.
9. Wat houdt de leer van het *an-atman* in?
- Dat je geen ziel hebt, wat overblijft na je dood. (atman = ziel)
10. Leg het boeddhistische begrip *leegte* uit.
- Leegte = Het leven zonder dat je er een betekenis aangeeft. Het heeft geen doel.
11. Wat is de betekenis van Dharma?
- De leer van Boeddha.
12. Wat is een *koan*?
- Zenraadsel, een leerling gaat naar zijn meester om naar een koan te vragen. De leerling moet zelf zijn eigen oplossing bedenken door te mediteren en deze aan de meester geven, als die hem goedkeurt krijgt de leerling weer een nieuwe koan. Zo komt hij steeds dichterbij de verlichting. Iedere leerling moet zijn eigen oplossing vinden.
13. Geef een voorbeeld van koan en geef een mogelijke betekenis van deze koan.
- Wat is het geluid van één klappende hand.
 - Wie is het? (die deze vraag stelt) Antwoord: Wie ben ik, wat is mijn essentie?
14. Waarom heet de leer van Boeddha de *leer van het midden*?
- Boeddha leefde eerst in luxe daarna in armoede uiteindelijk vond hij de middenweg het beste.
15. Wat is het belang en doel van meditatie?
- Je hebt er belang bij om te mediteren omdat je zo het doel (de verlichting) kunt bereiken.
16. Wat wil het zeggen als je verlicht bent?
- Je hebt het einde van lijden bereikt, dan ben je verlost uit de kringloop van wedergeboorte, dan heb je de weg naar verlossing gevonden.
17. Wat betekent *nirvana* letterlijk?
- Letterlijke betekenis is uitgewaaid zijn. Dus wat er met je gebeurt als je verlicht bent en niet meer terugkomt.
18. Een boekje over het Boeddhisme heet *Gedachten zonder denker*. Verklaar deze titel.

- Dit hangt samen met an-atman. 'Gedachten zonder denker'. Dus dat je helemaal geen vaste identiteit hebt.
19. *Alle herinnering* is fictie. Leg deze uitspraak uit.
- Het is je eigen versie van het verhaal soms verzin je er wel iets bij. Niemand weet of je echt de waarheid spreekt.
20. Wat is *Bodhisvattva*? Welke relatie bestaat er tussen Bodhisvattva's en het centrale begrip *mededogen*?
- Bodhisvattva = Een persoon die de verlichting heeft bereikt maar wel terugkomt. Omdat hij mededogen (medelijden) heeft met de niet verlichte mensen/personen.
21. Welke teksten bevat de Tripitaka?
- Boeddhistische heilige boeken
22. Wat wordt bedoeld met de 'cultus van het boek'?
- Met 'cultus van het boek' wordt bedoeld dat boeken van het boeddhisme niet zo heilig zijn als in bepaalde andere geloven maar dat de boeken wel met respect behandeld worden.
23. Wat houdt de mahayana doctrine van de 2 waarheden in?
- Mahayana = Iedereen kan verlicht worden.
Je hebt twee soorten waarheid: de waarheid en de waarheid die je kan opschrijven/verwoorden.
(volgens mij heeft het iets te maken dat je god kan beschrijven zoals hij is (waarheid die je kan verwoorden) maar dat dat niet overeenkomt met de echte waarheid omdat je het niet kan beschrijven. voorbeeld: God is barmhartig, maar hij is meer dan dat. God is liefde, maar dan to the next level, etc etc)
24. Wat zijn Jataka?
- Jataka = Boeddhistische sprookjes/dieren verhalen.
25. Waarom zijn de geschriften binnen het boeddhisme in uiteenlopende talen (Sanskriet, Pali, Japans, Chinees) geschreven?
- De geschriften werden voor het eerst opgesteld in de kloosters van het Theravada Boeddhisme. De boeken werden toen geschreven in Pali, een oude taal dat nu niet meer gesproken is. Boeddhisme is ontstaan in India, vandaar dat de geschriften ook in Sanskriet (Oud Indisch) zijn geschreven. Aangezien het Boeddhisme is uitgespreid naar omringende gebieden, zijn de geschriften ook in Japans, Chinees geschreven
 - Het maakt niet uit in welke taal het is geschreven omdat het geen heilig boek is.
26. Geef de globale betekenis van een boeddhistische tekst in eigen woorden weer.